

ارزیابی دلایل مخالفت جمهوری آذربایجان با همایش بین المللی قره باغ و تعویق همایش توسط دست اندرکاران آن

احمد اولی نسیدبیرخانه و کمیته علمی همایش بین المللی قره باغ با انتشار اطلاعیه ای اعلام کرد در پاسخ به قدرناشناسی غیرقابل انتظار وزارت امور خارجه آذربایجان، همایش بین المللی قره باغ را که قرار بود در تبریز برگزار شود، به تعویق انداخته است. این همایش علمی و غیر دولتی قرار بود با مشارکت چند مرکز علمی از جمله دانشگاه تبریز، موسسه مطالعاتی آران، بنیاد مطالعات فقار دانشگاه تهران و دانشگاه ارومیه ششم نوامبر با حضور اساتید دانشگاهی، نخبگان و محققانی از ایران، آذربایجان، ترکیه، گرجستان و روسیه برگزار شود. یک هفته مانده به موعد همایش عاکف نقی رئیس سازمان آزادیبخش قره باغ که یکی از مدعوین به این همایش می باشد در مصاحبه با خبرگزاری سلام نیوز از تهدید مدعوین آذری توسط ماموران ناشناس در باکو خبر داده بود، اکنون نیز از محتوای اطلاعیه دبیرخانه همایش بین المللی قره باغ بر می آید که باکو به برگزاری این همایش غیردولتی و علمی اعتراض کرده است. اعتراض جمهوری آذربایجان به این همایش در شرایطی است که همانگونه که مدعوین آذربایجانی نیز اذعان کردند این همایش اساسا در راستای حمایت از تمامیت ارضی آذربایجان، محکومیت اشغال و تاکید بر تعلق قره باغ بر جهان اسلام برگزار می شود، به همین دلیل نیز در رسانه های ارمنستان در هفته های اخیر مطالب انتقادی متعددی علیه این همایش منتشر شده است، البته عدم دعوت از کارشناسان ارمنی، اعتراض محافل ارمنی را تشدید کرده است. واقعیت این است که علاوه بر قره باغ، جدایی طلبان ارمنی در خارج از منطقه قره باغ هفت شهرستان جمهوری آذربایجان را در اشغال دارند، چهار قطعه توسط شورای امنیت در این خصوص در سالها 1392 و 93 منتشر شده است، طبیعی است آنها مخالف برگزاری کنفرانسی باشند که در آن واقعیات مناقشه قره باغ مورد ارزیابی قرار می گیرد، اما مخالفت جمهوری آذربایجان با این همایش حتی تعجب محافل ارمنی نیز برانگیخته است. چرا که چنین مخالفتی بدان معناست که جمهوری آذربایجان حتی حاضر نیست در ایران کنفرانسی در راستای حمایت از قره باغ برگزار شود. از این رو این سوال برای افکار عمومی مطرح است که چرا در شرایطی که محافل و تشکل های مردمی جمهوری آذربایجان از این همایش حمایت می کنند و حتی به گفته عاکف نقی، ائتلاف در راه آزادی قره باغ در چهارماه گذشته پنج سمینار جهت آمادگی شرکت در همایش بین المللی قره باغ برگزار کرده است، محافل دولتی جمهوری آذربایجان و همچنین محافل قومگرا به آن اعتراض کردند؟ پاسخ به این سوال در دروغ بزرگی است که در تاریخ بیست سال اخیر جمهوری آذربایجان و در تمام منابع رسمی و غیر رسمی رسانه ها، مدارس و دانشگاهها تبلیغ می شود، ماهیت این دروغ بزرگ آن است که ایران در جریان مناقشه قره باغ از ارمنستان حمایت کرده است و اگر این حمایت ها نبود اشغال ارضی جمهوری آذربایجان ممکن نبود. این ادعای بی اساس نه تنها دروغ بزرگی می باشد، بلکه با توجه به ابعاد گسترده حمایت های سیاسی، نظامی، اقتصادی و انسانی ایران از جمهوری آذربایجان در جریان مناقشه قره باغ و پس از آن قدرتشناسی آشکار باکو در قبال ایران محسوب می شود. در چنین شرایطی دولت باکو نگران است که در همایش بین المللی قره باغ در تبریز از یک سو حمایت های گسترده ایران از باکو در جریان مناقشه قره باغ و از سوی دیگر ماهیت سازشکارانه رویکرد دولت باکو در قبال قره باغ و گروه مینسک برملا و دروغ بزرگ تاریخ بیست ساله جمهوری آذربایجان افشاءگردد. تجربیات گذشته در مناسبات ایران و جمهوری آذربایجان نشان می دهد که معمولا باکو هر بار اعتراضی به ابتکارات محافل دولتی یا غیر دولتی در ایران دارد، تهدید به اقدام متقابل می کند. کما اینکه روزنامه قومگرای اولایلار همایش بین المللی قره باغ را توطئه ایران خوانده و خواهان پاسخ مشابه از سوی باکو شده است. اما به دو دلیل تهدید به اقدام متقابل بی فایده می باشد چرا که اولاً این همایش ماهیت ضد آذربایجانی ندارد که بهانه ای برای همایش ضد ایرانی شود و ثانياً جمهوری آذربایجان قبل از برگزاری این همایش نیز میزبان یا مبتکر نشست های ضد ایرانی بوده و هست. در این راستا همایش بین المللی قره باغ در حالی به تاخیر افتاد که 27 اکتبر همایش ضد ایرانی با موضوع "جایگاه (باصطلاح) آذربایجان جنوبی در دنیای ترک" به سازماندهی "خانه فرهنگ آذربایجان - ترکیه" در استانبول ترکیه برگزار شد. " حکمت الپ " مدیر خانه فرهنگ آذربایجان در اظهاراتی مداخله جویانه در این همایش ایران را به تضییع حقوق آذریها متهم ساخت و " صابر رستمخانلی " نماینده پارلمان جمهوری آذربایجان نیز طی سخنانی در این همایش با ابراز خرسندی از افزایش تعداد کتب منتشر شده درباره باصطلاح آذربایجان جنوبی (آذربایجان ایران)، به اظهارات غیرمسئولانه علیه تمامیت ارضی ایران پرداخت. اشتراک خانه فرهنگ آذربایجان در برگزاری این همایش ضد تمامیت ارضی ایران بخوبی حمایت دولت باکو از آن را نشان می دهد. همچنین تعویق این همایش علمی و غیر دولتی در شرایطی است که سیاستهای غیر دوستانه جمهوری آذربایجان علیه کشورمان خصوصا در همراهی با تحریم ها، آزار و اذیت نهادهای ایرانی و ایرانیان مقیم باکو، بستن مراکز درمانی ایران در باکو و تبلیغات ضد ایرانی تشدید یافته است. جمهوری آذربایجان در سالهای اخیر میزبان گروهک های تجزیه طلب ضد ایرانی نظیر داک (کنگره باصطلاح آذریهای جهان) بوده و نشست های متعدد قومگرایان در باکو برگزار شده است، طبیعتا ایران نیز اعتراض کرده اما باکو به خاطر اعتراض ایران، این نشست ها را نه به تعویق انداخته و نه لغو کرده است بلکه ادعا کرده است که اینگونه نشست ها بیانگر مواضع باکو نیست. کما اینکه گروهک داک در فروردین 92 کنفرانس ضد ایرانی با حضور نمایندگان مجلس با موضوع «فردای (باصطلاح) آذربایجان جنوبی معاصر» برگزار کرد و سخنگوی وزارت امور خارجه آذربایجان در پاسخ به اعتراض ایران در جمع خبرنگاران مدعی شد این نشست منعکس کننده نظرات دولت باکو نیست. از این رو در صورتی که همایش بین المللی قره باغ به علت اعتراض جمهوری آذربایجان و به دنبال آن درخواست وزارت امور خارجه کشورمان به تعویق انداخته شده باشد، این رویکرد منطقی نبوده است، خصوصا اینکه اشاره شد که همایش بین المللی قره باغ در راستای حمایت از تمامیت ارضی جمهوری آذربایجان می باشد و به هیچ وجه قابل مقایسه با همایش های ضد ایرانی که در باکو برگزار می شوند، نیست. بر همین اساس تاخیر این همایش بازتاب منفی در محافل مردمی و اسلامی جمهوری آذربایجان داشته است، و بسیاری از تشکلهای نظیر سازمان آزادی قره باغ، حزب توسعه و شهروند، حرکت مقاومت اسلامی قره باغ اعلام کردند برگزاری همایش بین المللی قره باغ به نفع ایران و جمهوری آذربایجان می باشد و این همایش در آینده قطعاً باید برگزار شود.